

3rd INTERNATIONAL CREATION CONGRESS IN THE LIGHT OF SCIENCES

24th- 26th October 2019, Iğdır, Turkey

III. ULUSLARARASI BİLİMLER IŞIĞINDA YARATILIŞ KONGRESİ

24-26 Ekim 2019, Iğdır, Türkiye

IGDIR UNIVERSITY
IĞDIR ÜNİVERSİTESİ

PROCEEDINGS BOOK

BİLDİRİLER KİTABI

Editorial Board
Yayın Kurulu

Prof. Dr. Mehmet Hakkı ALMA
Prof. Dr. Selahattin ÇELEBİ
Prof. Dr. Ahmet Zafer TEL
Doç. Dr. Ali KUYAKSİL
Dr. Öğr. Üyesi Abdülmelik ARAS
Dr. Öğr. Üyesi Âdem ERYİĞİT
Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Salih NAS
Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Selim ŞILBIR
Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Nuri ATALAR

Iğdır, 2019

**3rd INTERNATIONAL CREATION CONGRESS IN THE
LIGHT OF SCIENCES**

24th-26th October 2019, Iğdır, Turkey

**III. ULUSLARARASI BİLİMLER IŞIĞINDA YARATILIŞ
KONGRESİ**

24-26 Ekim 2019, Iğdır, Türkiye

**PROCEEDINGS BOOK
BİLDİRİLER KİTABI**

Editorial Board/Yayın Kurulu

Prof. Dr. Mehmet Hakkı ALMA
Prof. Dr. Selahattin ÇELEBİ
Prof. Dr. Ahmet Zafer TEL
Doç. Dr. Ali KUYAKSİL
Dr. Öğr. Üyesi Abdulmelik ARAS
Dr. Öğr. Üyesi Âdem ERYİĞİT
Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Salih NAS
Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Selim ŞILBİR
Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Nuri ATALAR

Iğdır, 2019

Eser Adı

**III. ULUSLARARASI
BİLİMLER İŞİĞİNDA YARATILIŞ KONGRESİ**

BİLDİRİLER KİTABI

(24-26 Ekim 2019, Iğdır Üniversitesi Iğdır, Türkiye)

Editörler

Prof. Dr. Mehmet Hakkı ALMA

Prof. Dr. Selahattin ÇELEBİ

Prof. Dr. Ahmet Zafer TEL

Doç. Dr. Ali KUYAKSİL

Dr. Öğr. Üyesi Abdülmelik ARAS

Dr. Öğr. Üyesi Âdem ERYİĞİT

Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Salih NAS

Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Selim ŞILBİR

Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Nuri ATALAR

Iğdır Üniversitesi

Yayımları No

09

ISBN

978-605-82038-8-4 (E-ISBN)

Yayıncılık Sertifika No

36201

Kapak Tasarımı

Nurhayat ÖZDEMİR

Sayfa Düzeni

Dr. Öğr. Üyesi Mehmet Selim ŞILBİR

© *Copyright* Iğdır Üniversitesi Yayınevi

Bu kitapta yer alan tüm yazıların dil, bilim ve hukuk açısından sorumluluğu yazar(lar)ına aittir.

This congress was supported by Iğdır University Scientific Research Projects (SRP) unit with III. ULUSLARARASI BİLİMLER İŞİĞİNDA YARATILIŞ KONGRESİ (Project Name), Project number: 2019-FBE-KSP03

Bu kongre Iğdır Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri (BAP) birimi tarafından "III. ULUSLARARASI BİLİMLER İŞİĞİNDA YARADILIŞ KONGRESİ" (Proje Adı) 2019-FBE-KSP03 kodlu proje ile desteklenmiştir.

3rd International Creation Congress in the Light of Sciences
24th-26th October 2019, Iğdır, TURKEY

Organizing Committee

Honorary Chairman of the Congress

Prof. Dr. Mehmet Hakkı ALMA
Rector, Iğdır University, TURKEY

Chairman of the Congress

Prof. Dr. Selahattin ÇELEBİ,
Vice Rector, Iğdır University, TURKEY

Executive Committee Members (Yürütme Kurulu)

Assoc. Prof. Dr. Ali KUYAKSİL	(Iğdır University, TURKEY)
Assist. Prof. Dr. Adem ERYİĞİT	(Iğdır University, TURKEY)
Assist. Prof. Dr. Ahmet DİNÇ	(Iğdır University, TURKEY)
Assist. Prof. Dr. Abdülmelik ARAS	(Iğdır University, TURKEY)
Assist. Prof. Dr. M. Nuri ATALAR	(Iğdır University, TURKEY)
Assist. Prof. Dr. M. Salih NAS	(Iğdır University, TURKEY)
Assist. Prof. Dr. M. Harbi ÇALIMLI	(Iğdır University, TURKEY)
Assist. Prof. Dr. Mubin KOYUNCU	(Iğdır University, TURKEY)
Assist. Prof. Dr. M. Selim ŞILBİR	(Iğdır University, TURKEY)
Lecturer Kamil ATEŞ	(Iğdır University, TURKEY)
Lecturer Mustafa CESUR	(Iğdır University, TURKEY)

Organizing Committee Members

Prof. Dr. Adem DURSUN (Atatürk University, TURKEY)
Prof. Dr. Adem TATLI (Dumlupınar University, Retired, TURKEY)
Prof. Dr. Ahmet Zafer TEL (Iğdır University, TURKEY)
Prof. Dr. Orhan ERDOĞAN (Atatürk University, TURKEY)
Prof. Dr. Ömer GÜNDOĞDU (Iğdır University, TURKEY)
Prof. Dr. Ömer İrfan KÜFREVİOĞLU (Atatürk University, TURKEY)
Prof. Dr. Selahattin ÇELEBİ (Iğdır University, TURKEY)
Assist. Prof. Dr. Mehmet Nuri ATALAR (Iğdır University, TURKEY)
Assist. Prof. Dr. Mirpenç AKŞİT (Iğdır University, TURKEY)

3rd International Creation Congress in the Light of Sciences
24th-26th October 2019, Iğdır, TURKEY

3rd International Creation Congress in the Light of Sciences
24th-26th October 2019, Iğdır, TURKEY

Scientific Committee

Prof. Dr.	Ali ERBAŞ	President of Religious Affairs, Turkey
Prof. Dr.	Abdulahak Halim ULAŞ	Atatürk University, Turkey
Prof. Dr.	Adem KILICMAN	University of Putra, Malaysia
Prof. Dr.	Adem TATLI	Dumlupınar University, Turkey
Prof. Dr.	Ahmet Zafer TEL	Iğdır University, Turkey
Prof. Dr.	Ali ALAŞ	Necmettin Erbakan University, Turkey
Prof. Dr.	Ali Osman BELDÜZ	Karadeniz Technical University, Turkey
Prof. Dr.	Amar DJIDEL	Université d'Alger, Algeria
Prof. Dr.	Atilla DOĞAN	Karadeniz Technical University, Turkey
Prof. Dr.	Behçet AL	Gaziantep University, Faculty of Medicine
Prof. Dr.	Fahrul Zaman HUYOP	University Technology Malaysia, Malaysia
Prof. Dr.	Fatih SATIL	Balıkesir University, Turkey
Prof. Dr.	Hasan AKAN	Harran University, Turkey
Prof. Dr.	Hikmet Yıldırım CELKAN	Gaziantep University, Turkey
Prof. Dr.	Huriye MARTI	Vice President of Religious Affairs, Turkey
Prof. Dr.	Hüseyin ZENGİN	Gaziantep University, Turkey
Prof. Dr.	İbrahim DEMİRTAŞ	Çankırı Karatekin University, Turkey
Prof. Dr.	İdris MEHMETOĞLU	Necmettin Erbakan University, Turkey
Prof. Dr.	İlkay Erdoğan ORHAN	Gazi University, Dean of the Faculty of Pharmacy, Turkey
Prof. Dr.	İrfan TERZİ	Dumlupınar University, Turkey
Prof. Dr.	İsmail KOCAÇALIŞKAN	Yıldız Teknik University, Turkey
Prof. Dr.	Kazım UYSAL	Dumlupınar University, Turkey
Prof. Dr.	Kazım YOLDAŞ	Bursa Uludağ University, Turkey
Prof. Dr.	Köksal PAPUÇÇU	Erzincan Binali Yıldırım University, Turkey
Prof. Dr.	Mehmet CESUR	Gaziantep University, Turkey
Prof. Dr.	Mehmet Emin ERKAN	Rector of Şırnak University, Turkey
Prof. Dr.	Mehmet ÖZASLAN	Gaziantep University, Turkey
Prof. Dr.	Mehmet SÖNMEZ	Gaziantep University, Turkey
Prof. Dr.	Mohd Shukri AB YAJID	Management and Science University, Malaysia
Prof. Dr.	Moniruzzaman KHONDKER	University of Dhaka, Bangladesh
Prof. Dr.	Murat Ali KARAVELİOĞLU	Iğdır University, Turkey
Prof. Dr.	Murat SARICIK	Süleyman Demirel University, Turkey
Prof. Dr.	Musa Kazım YILMAZ	Harran University, Turkey
Prof. Dr.	Musa KOÇAR	Süleyman Demirel University, Turkey
Prof. Dr.	Mustafa YAZICI	Kahramanmaraş Sütçü İmam University, Turkey
Prof. Dr.	Naci İSPİR	Atatürk University, Turkey
Prof. Dr.	Necati AYDIN	Alfaisal University, Saudi Arabia

3rd International Creation Congress in the Light of Sciences
24th-26th October 2019, Iğdır, TURKEY

Scientific Committee

Prof. Dr.	Necdet ÇAĞIL	Atatürk University, Turkey
Prof. Dr.	M. Nureddin TÜRKAN	İstanbul Medeniyet University, Turkey
Prof. Dr.	Nurullah GENÇ	Central Bank of the Republic of Turkey Councilor, Turkey
Prof. Dr.	Nurullah KURT	University of Kuwait, Kuwait
Prof. Dr.	Orhan ERDOĞAN	Atatürk University, Faculty of Science, Turkey
Prof. Dr.	Ömer İrfan KÜFREVİOĞLU	Atatürk University, Faculty of Science, Turkey
Prof. Dr.	Ömer GÜNDOĞDU	Iğdır University, Faculty of Arts and Sciences, Turkey
Prof. Dr.	Ömer PAKIŞ	Rector of Hakkari University, Turkey
Prof. Dr.	Ömer VAROL	Muğla Sıtkı Koçaman University, Faculty of Science, Turkey
Prof. Dr.	Rahmi KASIMOĞULLARI	Dumlupınar University, Faculty of Arts and Sciences, Turkey
Prof. Dr.	Ramazan BAL	Gaziantep University, Faculty of Medicine, Turkey
Prof. Dr.	Ramazan BİÇER	Sakarya University, Faculty of Theology, Turkey
Prof. Dr.	Recep YUMRUTAŞ	University of Gaziantep, Turkey
Prof. Dr.	Selahattin ÇELEBI	Iğdır University, Vice Rector, Turkey
Prof. Dr. Md.	Shaheed REZA	Bangladesh Agricultural University, Bangladesh
Prof. Dr.	Sıtkı GÖKSU	Gaziantep University, Faculty of Medicine
Prof. Dr.	Sinan ÖGE	Atatürk University, Faculty of Theology
Prof. Dr.	Süleyman KIZILTOPRAK	Mimar Sinan Güzel Sanatlar University, Turkey
Prof. Dr.	Şehmus DEMİR	Gaziantep University, Turkey
Prof. Dr.	Veysel GÜLLÜCE	Atatürk University, Turkey
Prof. Dr.	Yehia MECHREF	Texas Tech University, Center for Biotechnology & Genomics, USA
Prof. Dr.	Yakup BULUT	Hatay Mustafa Kemal University, Turkey
Prof. Dr.	Yunus ÇENGEL	Adnan Menderes University, Faculty of Engineering, Turkey
Prof. Dr.	Yusuf SANCAK	Atatürk University, Faculty of Theology, Turkey
Prof. Dr.	Yusuf ULCAY	Bursa Uludağ University, Turkey
Prof. Dr.	Zeynel ÖZLÜ	Gaziantep University, Faculty of Arts and Sciences, Turkey
Assoc. Prof. Dr.	Adnan KÜÇÜKALİ	Atatürk University, Turkey
Assoc. Prof. Dr.	Ali KUYAKSİL	Iğdır University, Turkey
Assoc. Prof. Dr.	Ercan KAYA	Atatürk University, Turkey
Assoc. Prof. Dr.	Ercüment ERBAY	Hacettepe University, Turkey
Assoc. Prof. Dr.	Gani Erhan TAŞAR	Adıyaman University, Turkey
Assoc. Prof. Dr.	Habib ÖZGAN	Gaziantep University, Faculty of Education, Turkey
Assoc. Prof. Dr.	Mehmet MURAT	Gaziantep University, Faculty of Education, Turkey
Assoc. Prof. Dr.	Mehmet Zülfü YILDIZ	Adıyaman University, Faculty of Arts and Sciences, Turkey
Assoc. Prof. Dr.	Yunus Emre GÖRDÜK	Balıkesir University, Faculty of Theology, Turkey
Assoc. Prof. Dr.	Zeki TAN	Iğdır University, Faculty of Theology, Turkey
Assist. Prof. Dr.	Abdulhalim OFLAZ	Iğdır University, Faculty of Theology, Turkey

3rd International Creation Congress in the Light of Sciences
24th-26th October 2019, Iğdır, TURKEY

Scientific Committee

Assist. Prof. Dr. Ahmed MELIEBARY	University of Nottingham, England
Assist. Prof. Dr. Fahri HOŞAB	Kahramanmaraş Sütçü İmam University, Turkey
Assist. Prof. Dr. Muhammed Emre AYHAN	Necmettin Erbakan University, Turkey
Assist. Prof. Dr. Selima KHATUN	Government General Degree College, India

3rd International Creation Congress in the Light of Sciences
24th-26th October 2019, Iğdır, TURKEY

3rd International Creation Congress in the Light of Sciences
24th-26th October 2019, Iğdır, TURKEY

Invited Speakers

Prof. Dr.	Alparslan AÇIKGENÇ	Istanbul, Turkey
Prof. Dr.	Amar DJIDEL	Algeria
Prof. Dr.	Eşref Edip KEHA	Trabzon, Turkey
Prof. Dr.	İbrahim SARAÇOĞLU	Ankara, Turkey
Prof. Dr.	İ. Celalettin HAZNEDAROĞLU	Ankara, Turkey
Prof. Dr.	Mahdi MOHAMMADZADEH	Tabriz, Iran
Prof. Dr.	Najib Ali Abdullah AL-SOUDI	Yemen, Yemen
Prof. Dr.	Nevzat TARHAN	Üsküdar University, Turkey
Prof. Dr.	Ömer AKIN	Ankara, Turkey
Ret. MP.	Öner ERGENÇ	Retired M.P., Turkey
Assoc. Prof. Dr.	Hızır Murat KÖSE	Istanbul, Turkey
Columnist	Ali Erkan KAVAKLI	Istanbul, Turkey

3rd International Creation Congress in the Light of Sciences
24th-26th October 2019, Iğdır, TURKEY

3rd International Creation Congress in the Light of Sciences
24th-26th October 2019, Iğdır, TURKEY

Congress Topics

The truth of creation in the light of science

The truth of creation in the light of social science

The truth of creation in the light of science of religion

Questioning the evolutionist view

Questioning the deism view

Evaluation of curriculum textbooks in terms of the fact of creation

An overview of the truths of Creation in the press, media and documentaries

Field Editors

Assoc. Prof. Dr. Ali KUYAKSİL

The truth of creation in the light of social sciences

Assist. Prof. Dr. Abdülmelik ARAS

Assist. Prof. Dr. Mehmet Nuri ATALAR

The truth of creation in the light of sciences

Assist. Prof. Dr. Adem ERYİĞİT

The truth of creation in the light of religious sciences

Assist. Prof. Dr. Mehmet Salih NAS

Assist. Prof. Dr. Mehmet Selim ŞILBİR

The truth of creation in the light of other sciences:

- *Questioning the evolutionist view*
- *Questioning the deism view*
- *Evaluation of curriculum textbooks in terms of the fact of creation*
- *An overview of the truths of Creation in the press, media and documentaries*

3rd International Creation Congress in the Light of Sciences
24th-26th October 2019, Iğdır, TURKEY

3rd International Creation Congress in the Light of Sciences
24th-26th October 2019, Iğdir, TURKEY

Preface

Dear Scientists,

It is well known that the world of science has been under the influence of materialist philosophy for about two centuries. Whereas, when one objectively looks at anything in the universe, one can see that they are full of perfect balance, beautiful adornment, excellent art, and processes of wisdom. The structure and properties of a water molecule, the excellent art on the wings of a butterfly at a nanometer scale, and the programmed motion and actions of a honeybee during the honey making process are just a few examples. Everything is related to everything else, with the cooperation and helping one another at the centre of every action. For example, the necessity of sunlight for everything and the fact that the eye is a perfect optical instrument cooperating with each cell in the human body as well as the sun in the sky testify to this.

All these wonderful works can occur neither by blind force, nor deaf nature, nor inanimate and ignorant elements. All these perfect works indicate decisively and testify with thousands of tongues an inscriber (God) who writes a massive book in a single letter and inscribes a thousand inscriptions in a single inscription.

In the scientific community, there is one group of scientists who state that nature has done these works perfectly, misusing science for ideological atheism, while another group of scientists state that all these works are proofs of the existence of God who is All-Knowing, All-Wise and the Most Powerful.

The International Creation Congresses in the Light of Sciences will contribute to the vision of the latter group of scientists to explore and understand the nature and purpose of the creation of mankind as well as the universe. Furthermore, it is hoped that such congresses will motivate scientists to pursue new research. In addition, Evolution and Creation are evaluated in their own scientific platform in such congresses, and an important step is taken to prevent the idea of Evolution from being used in ideological thinking.

For this purpose, the first INTERNATIONAL CREATION CONGRESS IN THE LIGHT OF SCIENCES was held at Harran University in 2017, and the second one was held at Atatürk University in 2018. The third one was held in Iğdir University on October 24-26, 2019.

We were honoured to host valuable scientists in Iğdir, a cradle of civilization, very close to the highest mountain in Turkey.

Yours respectfully,

Prof. Dr. Selahattin ÇELEBİ

Congress Chair

3rd International Creation Congress in the Light of Sciences
24th-26th October 2019, Iğdır, TURKEY

3rd International Creation Congress in the Light of Sciences
24th-26th October 2019, Iğdır, TURKEY

Takdim

Değerli Bilim İnsanları,

Bilindiği gibi bilim dünyası yaklaşık olarak iki yüz yıldır ateizmi esas alan materyalist felsefenin tesiri altındadır. Hâlbuki kâinatta hangi şeye objektif bir nazarla bakılsa; mükemmel bir ölçü, güzel bir süsleme, harika bir sanat ve hikmetli yani fayda gözetilen bir işleyişin var olduğu görülür. Su molekülünün yapısı ve özellikleri, kelebeğin kanatlarında nanometre mertebesinde nakşedilen sanatın varlığı, bal arısının programlı hareketi ve bal yapma fiili örnek olarak sıralanabilir. Herşeyin herşey ile her bir fiilde işbirliği yapma ve yardımlaşma şeklinde münasebeti vardır. Örnek olarak, güneş ışığının herşey için gerekli oluşu ve gözün güneşle ve vücuttaki her bir hücre ile işbirliği içinde mükemmel bir optik alet oluşu bu gerçeğe şahitlik etmektedir.

Bu harika işler ne kör kuvvetin, ne sağır tabiatın, ne de aciz cansız ve bilgisiz maddelerin kendi başına yapacağı işlerdir. Bu işler ve işleyişler, bir harfte kocaman bir kitap yazan, bir nakışta bin nakışı nakşeden NAKKAŞ'ın yani YARATICI'nın varlığına binlerce dil ile şahitlik etmektedir.

Bilim dünyasında bu harika işleri anlattıktan sonra “doğa bunu bu mükemmellikte yapmıştır” diyerek ideolojik düşüncelere alet edenler olduğu gibi, “bu harika işler ancak ve ancak Alîm, Hakîm, Kadîr olan Allah'ın yaratması ile vücut bulabilir başka surette olamaz” diyen çok sayıda bilim insanı da vardır.

Kâinatın ve insanın mahiyetini ve yaratılışını daha iyi anlamada Uluslararası Bilimler Işığında Yaratılış Kongrelerinin bilim camiasının düşünce ufkuna katkı sağlayacağı, araştırmalarında onlara yeni bir şevk ve enerji vereceği ümit edilmektedir. Ayrıca bu kongrelerde, Evrim ve Yaratılış konuları kendi ilmi platformlarında değerlendirilmekte ve Evrim görüşünün ideolojik düşüncelere alet edilmesinin önüne geçilmesinde önemli adımlar atılmaktadır.

Bu amaçla, ULUSLARARASI BİLİMLER IŞIĞINDA YARATILIŞ KONGRESİ'nin birincisi 2017 yılında Harran Üniversitesi'nde düzenlendi, ikincisi 2018 yılında Atatürk Üniversitesi'nde gerçekleştirildi. Üçüncüsü ise, 24-26 Ekim 2019 tarihlerinde Iğdır Üniversitesi ev sahipliğinde gerçekleştirilmiştir. Siz değerli bilim insanlarını Türkiye'nin en yüksek dağının eteklerinde, medeniyetlerin beşiği Iğdır'da ağırlamaktan ve aramızda görmekten onur duyduk.

Saygılarımızla,

Prof. Dr. Selahattin ÇELEBİ

Kongre Başkanı

3rd International Creation Congress in the Light of Sciences
24th-26th October 2019, Iğdır, TURKEY

Chapter 1

Bölüm 1

The truth of creation in the light of sciences

"Fen bilimleri ışığında yaratılış gerçeği"

HOW LONG IS THE TIME OF THE FIRST HUMAN CREATION?	1
EVIDENCES FOR CREATION FROM POLINATION.....	27
THE DILEMMAS OF ENDOSYMBIOTIC THEORY	39
OUR THIRD EYE: PIENAL GLAND	51
EVALUATION OF MUTATIONS IN THE CONTEXT OF NEGATIVE ENTROPY.....	58
THE ART OF ALLAH'S SYMMETRY AND THE REFLECTION OF EARTH	80
SOME CONTRIBUTIONS OF MUSLIM (ISLAMIC) MATHEMATICIANS TO MATHEMATICS ...	93
MICRO PATTERNS IN SEED COAT	102
EVALUATION OF SPACE PHOTOGRAPHY AND SOUNDINGS IN TERMS OF THE TRUTH OF CREATION.....	114
EVIDENCES OF DIVINE UNITY IN PLANTS	130
IS THE UNIVERSE AND LIFE, A BLIND CHANCE OR A CONSCIOUS CREATION? A NEW APPROACH IN THE LIGHT OF THE QUR'AN AND SCIENCE	144
FOOD PRODUCTION AND FOOD CHAIN IN ECOSYSTEMS	162
ECOSYSTEM SERVICES ASSIGNED TO PREDATOR ANIMALS IN TERRESTRIAL ECOSYSTEMS	194
ECOSYSTEM SERVICES OF PREDATOR ANIMALS SUCH AS SHARKS, OTTERS AND AQUATIC BIRDS IN AQUATIC ECOSYSTEMS	218
THE DIFFERENCE OF HUMAN FROM ANIMALS IN RESPECT TO ECOSYSTEM SERVIES AND THE PRIVILEGE, DOMINATION AND IMPORTANCE OF HUMAN IN ECOSPHERE	244
CREATURE, THE SCIENCE OF TAXONOMY, CREATOR, AND CREATION	270
ARE THERE NANOTECHNOLOGICAL CNC MACHINES IN SOIL?	278
THE MIRACULAR MOLECULES THAT CARRY ENERGY IN LIVING: ATP.....	285
READING THE NAMES OF ALLAH FROM THE ARTS.....	295
THE WISDOM OF HUMAN CREATION	306
CAN SCIENCE PROVE THE EXISTENCE OF GOD?	316
A TRUTH INDICATING THE CREATOR AS BRILLANT AS THE SUN: FUSION REACTION	333
RELATION BETWEEN ENTIRETY AND PART, AND A SUPERFICIAL VIEW	348
STRUCTURAL ANOMALIES IN CHROMOSOMES DO NOT SUPPORT EVOLUTION	361

Chapter 2

Bölüm 2

The truth of creation in the light of social sciences

"Sosyal bilimler ışığında yaratılış gerçeği"

THE PLACE OF EVOLUTION THEORY IN THE INDUSTRIAL SOCIETY	376
SOME EVALUATIONS ON THE CREATION OF HUMANKIND AND ADAM'S SENT ON EARTH IN THE NARRATIVES OF HATAY DÖRTYOL DIALECT	393
SOCIAL DARWINISM AND THE DESCRIPTION OF SOCIAL DARWINISM IN THE WORKS OF SAID NURSI.....	402
AHMED AVNI'S ONTOLOGY OF CREATION BASED ON HIS CONCEPTION OF UNIVERSE..	430
GAZALI'S HUMAN CAN BE TRAINED FROM CREATION AND COMPARED WITH CONTEMPORARY THOUGHT.....	454
HOW IS EVERYTHING TAKING PLACE WITH DIVINE POWER?.....	476
THE CASE OF CREATION IN AHMET HAMDİ TANPINAR'S ADAM AND EVE STORY.....	493
THE BENEFITS OF VALUES TO SOCIAL AND INDIVIDUAL LIFE.....	505
ACCORDING TO SEYF-İ FERĠĠ UNDERSTANDING THE TRACES OF CREATION IN THE PRECENSES.....	518
CREATION AND FORBIDDEN FRUIT IMAGE IN SECOND NEW POETRY	529
AN EVALUATION ON THE CONCEPT OF CREATION IN ANCIENT WESTERN WORLD.....	546
CREATION MYTHS IN MIDDLE EAST GEOGRAPHY	583
THE GENESIS FACT IN THE QASIDAS OF FOUNDING POETS IN TURKISH CLASSICAL POETRY	599
AN INVESTIGATION ON THE PROBLEM OF CREATION OF THE UNIVERSE IN THE CONTEXT OF RELIGIOUS PHILOSOPHY	622
THE PHILOSOPHY OF CREATION AND EXISTENCE IN NECİP FAZİL'S CREATING A MAN .	635
PROTECTION OF THE RIGHT TO LIFE THAT IS THE MOST BASIC RIGHT OF HUMAN RESULTING FROM CREATION	651
EVALUATION OF THE WORDS RELATED TO CREATION IN THE CUNEIFORM DOCUMENTS	667
HISTORY OF CREATION IN ANCIENT BELIEFS AND MYTHS.....	680
FIRST CREATION AND ADAM AND EVE IN NAZAN BEKİROĞLU'S NOVEL <i>LA SONSUZLUK HECESİ</i>	698
"THE PHENOMENON OF CREATION" IS AT THE STORY CALLED <i>DOES GOD SEE ME?</i> OF MURAT GÜLSOY	720
EVALUATION OF THE TRUTH OF TEACHING NAMES IN TERMS OF CREATION	737
WHAT DOES GOBEKLI TEPE TELL: BIRTH, DEATH AND LIFE CYCLE.....	746

Chapter 3

Bölüm 3

The truth of creation in the light of religious sciences

"Dini bilimler ışığında yaratılış gerçeği"

THE CREATION OF HUMAN FROM THE QUR'AN PERSPECTIVE.....	769
AN ANALYSIS ON THE ISLAMIC THEOLOGICAL DEBATE CONCERNING THE CREATEDNESS OF HUMAN ACTS.....	787
CREATION AND EVOLUTIONIST VIEW IN THE HISTORY OF ISLAMIC THOUGHT AND IN TERMS OF ISLAMIC INTELLECTUALS	809
TEFSİRLER VE ŞÂZ TEVİLLER AÇISINDAN KUR'AN-I KERİM'DE YILDIZLARIN KONUMU	828
AN EVALUATION OF THE VIEW OF THE JEWISH HOLY BOOK ON CREATION	843
CULTURAL CREATION OF HUMAN ACCORDING TO BIO-NEURO BASED FIQH.....	855
SOIL AND SLUDGE FIGURE AS THE SUBSTANCE CREATED BY THE FIRST HUMAN IN KU'RAN	869
THE QURANIC ASPECT OF THE CREATION	910
THE EFFECT OF PERCEPTION OF CREATION ON FIQH PROVISIONS	928
THE CREATION OF CATTLE IN THE HOLY QUR'AN	953
HADITHS ABOUT FIRST CREATION AND THEIR CRITICS	959
THE SEMANTIC ANALYSIS OF THE QUR'AN'S CONCEPTS OF CREATION	976
CREATION PHENOMENE IN SEMITIC THEOLOGIES	1006
BEYOND MATERIAL AND MATERIAL IN THE LIGHT OF THE QUR'AN.....	1028
THE EVALUATION IN THE LIGHT OF THE QUR'AN FROM THE EVOLUTIONARY LIVING THINGS VIEW'S READING	1039
HUMAN UNIVERSE AND BELIEF	1046
THE RELATIONSHIP BETWEEN THE BOOK CREATED AND THE REVEALED BOOK (QUR'AN)	1054

Chapter 4

Bölüm 4

The truth of creation in the light of other sciences

"Diğer bilimler ışığında yaratılış gerçeği"

SPORT IN THE AXIS OF CREATION	1072
ISLAMIC THINKERS IN CHARACTER AND VALUE EDUCATION IN TERMS OF TEACHING ROLES	1080

3rd International Creation Congress in the Light of Sciences
24th-26th October 2019, Iğdır, TURKEY

ANALYSIS AND EVALUATION OF THE REFLECTION OF CREATIONISM, INTELLIGENT DESIGN AND EVOLUTION VIEWS TO EDUCATION.....	1118
THE HYPOTHESIS OF EVOLUTION PROVIDED BY OTHER HYPOTHESES AND THEORIES RELATED TO VITALITY	1142
KNOWING THE CREATOR AND CREATION WITH CONSCIENCE ACCORDING TO RİSALE-İ NUR	1148
CRITIQUE OF EVOLUTION VIEW FROM POINT OF PRINCIPLE OF RESPONSE TO NEED	1159
MITOCHONDRIA: THE PRODUCT OF EVOLUTION OR THE WONDERS OF CREATION?.....	1164
GÖBEKLI TEPE; EVOLUTIONIST HISTORICAL APPROACHES DISRUPTED.....	1173
COMPARISON OF IRREDUCIBLE COMPLEXITY THEORY AND EVOLUTIONARY PROCESS APPROACH.....	1188
TAWHEED THOUGHT IN SCIENTIFIC STUDIES	1198
WHAT IS NATURAL SELECTION?.....	1209
PROBLEMATIC EXISTENCE AND THE ISSUE OF CREATION.....	1228
EVOLUTION AND INTELLIGENT DESIGN AS SCIENTIFIC THEORIES	1246
THE PARADOXAL STRUCTURE OF DEISM IN THE CONTEXT OF GODHEAD UNDERSTANDING.....	1272
CODING, SOFTWARE AND PROGRAMMED WORK REJECT EVOLUTION.....	1286
COULD CONSCIOUSNESS BE EXPLAINED WITH EVOLUTION THEORY?	1293
CREATION, BIO-INSPIRED AND AVIATION.....	1303
THE COMPARISON OF HUMAN'S EXISTENCE IN ANTHROPOLOGY, ANCIENT HISTORY AND KUR'AN	1312
WHY IS JESUS' STATUS LIKE ADAM'S? (AN EXAMINATION ABOUT SURAH AL-I IMRAN 3/59)	1326
SPONSORS.....	1343

3rd International Creation Congress in the Light of Sciences
24th-26th October 2019, Iğdır, TURKEY

THE CREATION OF HUMAN FROM THE QUR'AN PERSPECTIVE

KUR'AN PERSPEKTİFİNDEN İNSANIN YARATILIŞI

Assist. Prof. Dr. Abdulkadir KARAKUŞ

Siirt University, Faculty of Theology, Tafsir Department, Siirt, Turkey

E-mail: akarakuş@siirt.edu.tr

ABSTRACT

In the Qur'an, while it is clearly emphasized in a way that will not allow any discussion of who the creator is and why the creation occurs, the issue of how creation is realized is not put forward with the same clarity. Some elements such as water, various derivatives and soil / mud and sperm have been pointed out in order to serve as an instrument of worship and to point out the power and might of Allah. However, the beginning of creation and how creation has been realized are not explained in an understandable manner. However, those who want to learn about the arbitrary nature of creation are also guided through the Qur'anic verses are advised to travel on earth, conduct research through experiments and observations. Thus, it was advised to those who wondered how the creation took place in the light of their understanding and scientific data of the period in which they were able to access the right information. Inspired by this verse, the first period commentators asked the people they believed that they could reach the right information in their environment and chose the way to overcome their curiosity, received answers to satisfy their own curiosities and used this information in exegesis. While the latter should not accept this information as absolute truth and update it with information sources of their own age, this was often not the case and the previous comments were blessed. Thus, the creation scenario, composed in the first period in the context of Israeli narratives was accepted in later periods. However, the messages that Allah wants to give in verses of the Qur'an constitute the subject of religion. The messages that he wants to give with the verses placed in the universe are the subject of science. These two areas are independent but complementary and explanatory for each other. Therefore, it is necessary to apply to science in matters not related to religion, such as the arbitrariness of creation, and to try to understand the issue with its data. As the scientific data is variable and constantly moving towards perfection, it is necessary to update the previous information in each cycle. One of the most important tasks of the scholars who deal with exegesis today should be to try to enlighten and understand the issues that the Qur'an does not reveal clearly in the light of scientific data. If it is possible to present papers in this symposium, a study that will contribute to updating information about creation will be put forward.

Keywords: Exegesis, Qur'an, Human, Creation, Science.

ÖZET

Kur'an'da yaratıcının kim olduğu ve yaratılışın niçin meydana geldiği hiçbir tartışmaya meydan vermeyecek şekilde açıkça vurgulanırken, yaratılışın nasıl gerçekleştiği hususu

aynı açıklıkta ortaya konulmuş değildir. İbrete vesile olması ve Allah'ın güç ve kudretine işaret etmesi için su, değişik türevleri ile toprak/çamur ve nutfe gibi bir takım unsurlara Kur'an'da işaret edilmiş ancak özellikle yaratılışın başlangıcı ile yaratılışın nasıl ve ne şekilde gerçekleştiği hususu kapalı bir biçimde ifade edilmiştir. Ancak yaratılışın keyfiyeti ile ilgili bilgi edinmek isteyenlere de bizatihi Kur'an ayetleriyle yol gösterilerek “yeryüzünde gezmek, deney ve gözlemler yoluyla araştırmalar yapmak” tavsiye edilmiştir. Böylece yaratılışın nasıl gerçekleştiğini merak edenlere, yaşadıkları dönemin anlayışı ve ilmi verilerinin ışığında meraklarını izale ederek doğru bilgiye ulaşabilecekleri öğütlenmiştir. Bu ayetten de ilham alarak ilk dönem müfessirleri çevrelerinde doğru bilgiye ulaşabileceklerine inandıkları kişilere sorular sorarak bu meraklarını giderme yolunu seçmişler, meraklarını giderecek cevaplar almışlar ve bu bilgileri tefsirde kullanmışlardır. Daha sonrakilerin bu bilgileri mutlak doğru olarak kabul etmeyip kendi çağlarındaki bilgi kaynaklarıyla güncellemeleri gerekirken çoğu zaman böyle olmamış ve önceki yorumları kutsama yoluna gidilmiştir. Böylece ilk dönemlerde İsrâilî rivayetler bağlamında oluşturulan “yaratılış senaryosu” daha sonraki dönemlerde de aynen kabul görmüştür. Hâlbuki Allah'ın Kur'an ayetleriyle vermek istediği mesajlar dinin konusunu, kâinata yerleştirdiği ayetleriyle vermek istediği mesajlar da bilimin konusunu oluşturmaktadır. Bu iki alan birbirinden bağımsız; ancak birbirinin tamamlayıcısı ve açıklayıcısıdır. Dolayısıyla yaratılışın keyfiyetini, bilime de müracaat ederek ve konuyu onun verileriyle anlamaya çalışmak gerekir. Bilimsel verilerin değişken olması ve devamlı mükemmelleme doğru seyir hâlinde bulunması sebebiyle her devirde önceki bilgilerin güncellenmesi gereklidir. Günümüzde tefsirle uğraşan ilim adamlarına düşen önemli görevlerden bir tanesi, Kur'an'ın açıkça ortaya koymadığı hususları bilimsel veriler ışığında aydınlatmaya ve anlamaya çalışmak olmalıdır. Bu bildiride yaratılışla ilgili bilgileri güncellemeye katkı sağlayacak bir anlayış ve çalışma ortaya konulacaktır.

Anahtar Kelimeler: Tefsir, Kur'an, İnsan, Yaratılış, Bilim.

GİRİŞ

İnsanoğlu kendini tanımaya başladığı andan itibaren; “Ben kimim? Nereden geldim? Nereye gidiyorum?” sorularına cevap aramıştır. Dünyada her an yeni doğumlara ve ölümlere şahitlik ederken, “Bu dünyaya niçin geldim?” sorusu da zihnini meşgul etmeye devam etmiştir. Akıllı ve düşünen bir varlık olması sebebiyle bu soruların cevabını ararken vahyin verdiği cevaplarla karşılaşmıştır. “Tüm varlığın yüce bir güç tarafından yaratılmış” olduğunu ve kendisinin de o varlık tarafından yaratılmış olup onun yardımı ve himayesiyle hayata devam ettiğini öğrenmesi kendisi için büyük bir güvence oluşturmuştur.

Din adı verilen olgu insanoğlunun bu tür önemli ve temel sorularına tatmin edici cevaplar vermektedir. Tüm dinlerin belirttiği gibi Kur'an'a göre de her şeyin yaratıcısı

Allah'tır. O, kâinattaki her şeyi sınırsız güç ve kudretiyle yaratmış ve onlar üzerinde hâkimiyet kurarak onlara hayat vermiştir (Bk. el-En'âm 6/102; er-Ra'd 13/16; ez-Zümer 39/62; el-Mü'min 40/62). Ancak sorular bitmemiştir. Bu sefer de nasıl yaratıldım sorusu devreye girmiştir. Bu soruya da vahiyden cevaplar aramaya çalışılmıştır, ama istenen cevap bu kaynakta bulunamamıştır. Çünkü yaratılışın nasıl gerçekleştiği vahyin konusu değildir.

Allah'ın insanlara vahiyle gönderdiği ayetlerinin yanında kâinata naksettiği kevnî ayetleri de vardır. Vahiyle gönderilen ayetler dinin, kevnî ayetler ise bilimin konusunu oluşturmaktadır. Yaratılışın nasıl olduğu, kevnî ayetlerdeki sırların keşfedilmesi ile alakalı bir husus olan bilimin konusudur. Bu yönüyle din ve bilim birbirini tamamlayan unsurlardır. Nitekim dini de bilimi de yaratan Allah'tır. Bu yüzden din ve bilim kendi sahalarında kaldıkları, bilimsel bilgi dogmatik hale getirilip onun tek bilgi türü olduğu iddia edilmediği ve bu durum zorla dayatılmadığı sürece aralarında herhangi bir uyumsuzluğun olması mümkün değildir (Alıcı, 2018). Tabii ki bilim ve dinin ilgi alanları aynı değildir, ama aralarında çok yakın bir ilişki vardır. Zira vahiyle bildirilmiş ayetleri anlayabilmek için kevnî ayetleri iyi anlamak gerekir. Bu durum, Kur'an'ın muhataplarından özellikle istediği bir husustur.¹ Çünkü dünyada yapılan tüm bilimsel

---

¹ Bu ayetlerin bir kısmı şunlardır: “Göklerin ve yerin egemenliği üzerinde, Allah'ın yarattığı her bir nesne üzerinde ve kendi ecellerinin yaklaşmış olabileceği hususunda hiç kafa yormadılar mı? Ona değilse hangi söze inanacaklar?” (el-A'râf 7/185); “De ki: ‘Bir bakın da görün, göklerde ve yerde neler var?’ Fakat iman etmeyecek topluma ne o kanıtların ne de uyarıların yararı olabilir.” (Yûnus 10/101; “Gökyüzünde Allah'ın emrine boyun eğerek uçan kuşları görmüyorlar mı? Onları gökte ancak Allah tutar. Şüphesiz bunda inanan bir toplum için ibretler vardır.” (en-Nahl 16/79); “Düşünmediler mi ki, gökleri ve yeri yaratmış olan Allah, kendilerinin benzerlerini de yeniden yaratmaya kâdirdir! Allah onlar için bir vade takdir etti, bunda kuşku yoktur. Ama zalimler inkârcılıktan başkasını kabullenmediler.” (el-İsrâ 17/99); “Kendilerini her yönden kuşatan göğe ve yere bakıp düşünmezler mi? Dilesek onları yerin dibine geçirir veya gökten üzerlerine parçalar düşürürüz. Kuşkusuz bütün bunlarda Allah'a yönelen her kul için alınacak bir ders vardır.” (es-Sebe' 34/9); “Görmezler mi ki kendi kudretimizin eserlerinden olmak üzere onlar için sahip oldukları nice hayvanlar yaratık.” (Yâsîn 36/71); “Onlar düşünmüyorlar mı; gökleri ve yeri yaratan, bunları yaratma konusunda acze düşmeyen Allah'ın, ölüleri diriltmeye gücü yetmez mi?

çalışmalar ve araştırmalar Allah'ın yaratmış olduğu evrendeki yaratılış kanunlarını anlamaya yöneliktir. Allah'ın vahiy yoluyla gönderdiği ayetleri okuyup anlamaya çalışan kimseler ne kadar önemli ve kutsal bir iş yapıyorlarsa, Allah'ın evrene yerleştirdiği kanunları öğrenmeye yönelik bilimsel faaliyet yapan kişiler de aynı şekilde önemli ve kutsal bir iş yapmaktadırlar.

Allah kendi güç ve kudretini bir takım sebeplerin arkasına gizlemiştir. Bundan dolayı insanlar Allah'ın, kudretini içerisine gizlediği sebepleri araştırıp ortaya çıkarmak durumundadır. Allah yağmur yağdırır, bu yağmurla yeryüzü canlanır ve insanlara pek çok nimetler sunulur. Yağmuru yağdıranın Allah olduğu, insanlara fayda sağlamak için yağmurun Allah'ın bir lütfu ve ikramı olduğu ve yağmurda, insanların Allah'ın eşsiz kudretini anlayabilecekleri ibretler bulunduğu gibi hususlar dinin ilgi alanında bulunmaktadır. Ancak yağmurun nasıl oluştuğu sorusunun cevabını dinde ve dinin ana kaynağı olan kutsal kitaplarda bulma imkânı yoktur. Zaten hiç kimse yağmurun nasıl oluştuğunu Kur'an'da aramaz. Çünkü bu husus bilimin konusudur. Yağmuru yağdıran Allah'tır, fakat yağmurun sebepleri bellidir. İnsanlar yağmurun yağması için suyun buharlaşarak yükselmesi, bulut haline gelmesi ve yeryüzüne yağmur olarak yağabilmek için soğuk hava kütleleriyle karşılaşarak su damlacıkları haline dönüşmesi gerektiğini bilimsel araştırmalar sonucunda öğrenmiştir.

Hâsılı Allah yağmurun yağmasını belli kanun ve kurallara bağlamıştır. Sistem içerisinde bu kurallar kusursuz işleyerek, Allah'ın kudretiyle ve ince hesaplamalara dayalı planlamasıyla yağmur yağmaktadır. İnsanların yağmurun yağmasına tesir eden bu sebepleri bilmesi Allah'a olan hayranlığının artmasına vesile olacaktır. Allah'a

---

Şüphesiz O her şeye kâdirdir.” (el-Ahkâf 46/33); “Kur'an'ı okuyup düşünmezler mi? Yoksa kalpler üzerinde kilitleri mi var?” (Muhammed 47/24). “Üstlerindeki göğe bakmıyorlar mı? Hiçbir kusuru olmaksızın onu nasıl kurduk, nasıl süsledik.” (Kâf 50/6); “Üstlerinde kanatlarını açta kapaya uçan kuşları hiç görmediler mi? Onları (havada) rahmandan başkası tutmuyor. Şüphesiz O her şeyi görmektedir.” (el-Mülk 67/19); “Peki, insanlar devenin nasıl yaratıldığına, göğün nasıl yükseltildiğine, dağların nasıl dikildiğine, yeryüzünün nasıl yayıldığına bakmazlar mı?” (el-Gâşiye 88/17-20).

inanmayan bir kişinin tüm bu olanları tesadüfe veya tabiatın kendi kabiliyetine bağlayarak Allah'ı inkâr etmeye vesile kılması da asıl gerçeği değiştirmeyecektir. Çünkü bilim, kâinat ve ondaki muhteşem düzeni ortaya çıkarmaya çalışır. Bu muhteşem sistemin kim tarafından oluşturulduğu bilimin ilgi alanında değil dinin ilgi alanında olan bir konudur. Bu yüzden din ve bilim birbirinin alanlarına müdahale etmemeli, ama birbirlerinden faydalanmalıdırlar.

Yaratılış konusunun da hem dini hem de bilimi ilgilendiren yönleri vardır. Dini ilgilendiren yönlerini bilimde aramak insanı imansız kılar. Bilimi ilgilendiren hususları dinde aramak ise onu hakikatten uzaklaştırır. Bu tebliğde Kur'an'ın insanın yaratılışı ile ilgili ortaya koyduğu ilkeler ele alınıp yaratılışın nasıl meydana geldiği sorusuna cevap aranmaya çalışılacak ve bu konuda din ve bilimin sınırları belirtilmeye gayret edilecektir.

1. KUR'AN'A GÖRE İNSANIN YARATILIŞI

Kur'an insanın yaratılışı ile ilgili iki hususu çok açık bir biçimde ortaya koyar. Bunlardan bir tanesi yaratıcının kim olduğu diğeri ise yaratılışın niçin gerçekleştiği hususudur. Kur'an'da şöyle buyrulur:

ذَلِكُمْ اللَّهُ رَبُّكُمْ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ فَاعْبُدُوهُ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ وَكِيلٌ

“İşte bu Allah sizin rabbinizdir. O'ndan başka ilah yoktur. O her şeyin yaratıcısıdır. Öyleyse O'na kulluk edin, O güvenilip dayanılacak tek varlıktır.” (el-En'âm 6/102). Bu ayet yaratanın kim olduğunu ve niçin gerçekleştiğini açık bir biçimde ortaya koymaktadır. Ayetin hükmüne göre bir Müslümanın, yaratıcının Allah olduğuna ve ona kulluk etmesi gerektiğine inanması zorunludur.

Bu iki hususun dışında Kur'an'da Allah'ın güç ve kudretine işaret olmak üzere bazı yaratılış özelliklerinden bahsedilir. Bu konuda da dört husus öne çıkarılır. İlk olarak:

أَوَلَمْ يَرَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنَّ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضَ كَانَتَا رَتْقًا فَفَتَقْنَاهُمَا وَجَعَلْنَا مِنَ الْمَاءِ كُلَّ شَيْءٍ حَيٍّ أَفَلَا يُؤْمِنُونَ

“İnkâr edenler, göklerle yer bitişikken, bizim onları ayırdığımızı ve her şeyin canlılığını sudan verdiğimizizi görmediler mi? Hâlâ inanmayacaklar mı?” (el-Enbiyâ 21/30).

وَاللّٰهُ خَلَقَ كُلَّ دَابَّةٍ مِنْ مَّاءٍ فَمِنْهُمْ مَنْ يَمْشِي عَلَىٰ بَطْنِهِ وَمِنْهُمْ مَنْ يَمْشِي عَلَىٰ رِجْلَيْنِ وَمِنْهُمْ مَنْ يَمْشِي عَلَىٰ أَرْبَعٍ يَخْلُقُ اللّٰهُ مَا يَشَاءُ إِنَّ اللّٰهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

“Allah bütün canlıları sudan yarattı. İşte bunlardan bir kısmı karnı üzerinde sürünür, kimi iki ayak üzerinde yürür, kimisi dört ayak üzerinde yürür. Allah dilediğini yaratır. Çünkü Allah her şeye hakkıyla gücü yetendir.” (en-Nûr 24/45) ayetlerinde her şeyin canlılığının kaynağının su olduğu bildirilmiştir.

İlk ayette bahsi geçen suyun “*Nutfе*” anlamında olduğu ile ilgili tefsirler yapılmış olsa da (Mücâhid, 1410/1989); Mâtürîdî, 1426/2005) bu yorumun isabetli olma ihtimali yoktur. Çünkü bitkiler de canlıdır ve onların *nutfeden* meydana gelmesi mümkün değildir (Yazır, ts.) Dolayısıyla burada, hayatın temelini suya dayandığına işaret edilmek üzere canlı olan her şeyin hayatına suyun sebep kılındığı bildirilmektedir (Zemahşerî, 1407; Yazır, ts.). Bilimsel verilere göre canlıların oluşumunda mutlaka su vardır ve insan vücudunun yüzde yetmiş sudur. Tüm canlılar gibi insan da susuz yaşayamaz. Allah’ın su gibi muhteşem bir hayat kaynağı var etmesi O’nun gücünü ve kudretini gösteren önemli bir mucizedir.

Muhammed Esed (ö. 1992) ilk ayetin tefsiriyle ilgili şöyle demektedir: “Allah her canlıyı sudan yarattı” ifadesi günümüz bilim dünyasının ortaya koyduğu bir gerçeğe vurgu yapmaktadır ve bu ifade üç boyutlu bir anlam taşımaktadır: 1. Su bütün canlı türlerinin ilk örneğinin ortaya çıktığı ortamdır. 2. Var olan veya tasarlanabilen bütün sıvılar içinde yalnızca su, hayatın ortaya çıkıp tekâmül etmesi için uygun ve gerekli özelliklere sahiptir. 3. Hayvansal veya bitkisel, canlı her hücrenin fiziksel temelini oluşturan ve içinde hayat olgusunun belirebileceği yegâne madde ortamı olan protoplazma büyük ölçüde sudan ibarettir ve bütünüyle suya dayanmaktadır. Evrenin başlangıçtaki fiziksel birliğine işaret eden önceki ifadeyle canlı âlemin elementer birliğine işaret eden bu ifadenin birlikte ele alınması, bütün yaratılış olgusunun dayandığı tek bir

planın, tek ve tutarlı bir yaratma eyleminin ve buna bağlı olarak da tek bir yaratıcının varlığına götürmektedir (Esed, 2015).

Bu yorumlar esas alındığında insanların da içerisinde bulunduğu canlıların sudan ve topraktan yaratıldığı şeklinde bir ikilem ortaya çıkmaktadır ki bu bir çelişki olarak da algılanabilir. Kur'an çelişkilerden uzak olduğuna göre Müslümanların yaratılış anlayışlarını yeniden gözden geçirmeleri büyük bir gerekliliktir.

İkinci olarak:

هُوَ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ طِينٍ ثُمَّ قَضَىٰ أَجَلًا وَأَجَلٌ مُّسَمًّى عِنْدَهُ ثُمَّ أَنْتُمْ تَمْتَرُونَ

“O öyle bir Rabdir ki, sizi çamurdan yaratmış, sonra size bir ecel tayin etmiştir. Ayrıca O'nun katında belirlenmiş bir ecel daha vardır. Siz ise hâlâ şüphe edip duruyorsunuz.” (el-En‘âm 6/2) ayetinde olduğu gibi çamurdan yaratılmadan bahsedilmektedir. Muhtelif ayetlerde insanın yaratıldığı ham madde olarak “*Türâb*” toprak (İlgili ayetler için bk. Âl-i İmrân 3/59; el-Kehf 18/37; el-Hac 22/5; er-Rûm 30/20; Fâtır 35/11; el-Mü‘min 40/67), “*Tîn*” çamur (İlgili ayetler için bk. el-En‘âm 6/2; el-A ‘râf 7/12; el-İsrâ 17/61; es-Secde 32/7; Sâd 38/71-72), “*Sülâletün min tîn*” özleşmiş cıvık çamur (İlgili ayet için bk. el-Mü‘minûn 23/12), “*Hamein mesnûn*” kokuşmuş kara çamur (İlgili ayetler için bk. el-Hicr 15/26, 28, 33), “*Tîn-i lâzib*” yapışkan çamur (İlgili ayet için bk. es-Sâffât 37/11) ve “*Salsâl-i ke'l-fahhâr*” kurumuş çamur (İlgili ayet için bk. er-Rahmân 55/14) gibi suyla karışmış farklı kıvamda topraklardan bahsedilir. Bunların *türâb* hariç tamamı toprağın suyla karışmış değişik hallerini ifade etmektedir.

Bu ayetteki “çamurdan yaratılma” ile ilgili olarak müfessirlerin yaptığı yorumlar iki grupta mütalaa edilmektedir. Bunlardan birincisi, ayetteki “Sizi çamurdan yarattı” ifadesiyle Âdem'in kastedildiği ve tüm insanların onun çocukları olması münasebetiyle herkesin topraktan yaratılmış olacağı itibarıyla “Siz” diye ifade olunduğu şeklindedir (Taberî, 1420/2000; Mâtürîdî, 1426/2005; Râzî, 1420; Kurtubî, 1384/1964; Beyzâvî, 1418; Nesefî, 1419/1998; İbn Kesîr, 1420/1999). Ancak sadece Âdem'in topraktan yaratıldığı mutlak gerçek ise, diğer insanlar için “Sizi topraktan yarattık” şeklinde bir

hitabın anlamının çok ikna edici bir şekilde ortaya konması icap etmektedir. Ayetin yorumlarda ifade edilen “Tüm insanların Âdem’in çocukları olması münasebetiyle, Allah tüm insanlığa hitaben sizi de topraktan yarattık dedi” şeklindeki ifade ikna edici olmaktan uzaktır. Nitekim ikinci bir yorum şu şekildedir: Ayette “Sizi topraktan yarattık” ifadesi kullanılmaktadır. Dolayısıyla tüm insanlar topraktan yaratılmıştır. Çünkü insanlar hayatlarını devam ettirmek için toprağa muhtaçtır. Yedikleri tüm gıdalar topraktan. Hayvansal gıdalar da esasen topraktan beslenen varlıklardan alınmadır. İnsanların ham maddesi olan meni, annesinin rahminde beslenirken aldığı kan hayatını devam ettirmek için aldığı gıdaların tamamı topraktan (Râzî, 1420). Hâsılı Allah tüm insanları topraktan yaratmıştır ve yaratmaya devam etmektedir.

Üçüncü olarak da:

هُوَ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ مِنْ نُطْفَةٍ ثُمَّ مِنْ عَلَقَةٍ ثُمَّ يُخْرِجُكُمْ طِفْلاً ثُمَّ لِتَبْلُغُوا أَشُدَّكُمْ ثُمَّ لَتَكُونُوا
شُيُوخًا وَمِنْكُمْ مَنْ يُنَوِّفِي مِنْ قَبْلِ وَلِتَبْلُغُوا أَجْلاً مُسَمًّى وَلَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ

“O, sizi topraktan, sonra bir damla sudan (meniden), sonra rahim duvarına yapışmış olan aşılannmış yumurtadan yaratan, sonra sizi bir bebek olarak dünyaya getirendir. Nihayet olgunluk çağına ulaşır, sonunda yaşlanırsınız. Bazılarınız bu yaşa gelmeden ölür, bir kısmınız da belirlenen eceliniz gelinceye kadar yaşarsınız. O halde bütün bunları düşünüp ibret almalısınız.” (el-Mü’min 40/67) ayetiyle ve daha başka pek çok ayetle (İlgili ayetler için bk. en-Nahl 16/4; el-Kehf 18/37; el-Hac 22/5; el-Mü’minûn 23/13-14; Fâtır 35/11; Yâsîn 36/77; en-Necm 53/46; el-Kıyâme 75/37; el-İnsân 76/2; Abese 80/19) meniden yaratılışa dikkat çekilmektedir. Bu ayetlerde, topraktan beslenerek büyüyen ve varlığını toprakla devam ettiren tüm bitki ve hayvanlardan alınan gıdalarla beslenme devresinden başlayıp, ana rahminde ete kemiğe bürünüp ardından tam bir insan halini alıncaya kadarki süreç içerisinde, her insanın başına gelen biyolojik yaratılış mucizesi ele alınmaktadır.

Dördüncü olarak ise Allah Kur’an’da:

يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ وَخَلَقَ مِنْهَا زَوْجَهَا وَبَثَّ مِنْهُمَا رِجَالًا كَثِيرًا
وَنِسَاءً وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي تَسَاءَلُونَ بِهِ وَالْأَرْحَامَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلَيْكُمْ رَقِيبًا

“Ey insanlar! Sizi *nefsi vâhideden* yaratan ve ondan da eşini yaratan; ikisinden birçok erkek ve kadın (meydana getirip) yayan Rabbinize karşı gelmekten sakının. Kendisi adına birbirinizden dilekte bulunduğunuz Allah’a karşı gelmekten ve akrabalık bağlarını koparmaktan sakının. Şüphesiz Allah üzerinizde bir gözetleyicidir.” (en-Nisâ 4/1) ayeti ve başka ayetlerde (İlgili ayetler için bk. el-En‘âm 6/98; el-A‘râf 7/189; ez-Zümer 39/6) ifade edildiği gibi yaratıcının kendisi olduğunu vurgulamakta ve “Sizi *nefsi vâhideden* yarattı” ifadesiyle de belirttiği gibi insanları *nefs-i vahideden* yarattığını bildirmektedir.

İlk dönemlerden itibaren *nefs-i vâhide* ile ilgili yorumlar yapılmış ve bu kelimenin Hz. Âdem’i, ondan yaratılan eşin de Hz. Havva’yı ifade ettiği ve Havva’nın da Âdem’in kaburga kemiğinden yaratıldığı beyan edilmiştir (Mücâhid, 1410/1989; İbn Ebî Hâtim, 1419; Mâtürîdî, 1426/2005; İbn Ebî Zemenîn, 1423/2002; Mekkî b. Ebî Tâlib, 1429/2008; Vâhidî,, 1415; İbn Atiyye el-Endelüsî, 1422; Zemahşerî, 1407; Râzî, 1420; Kurtubî, 1384/1964; Beyzâvî, 1418; Neseî, 1419/1998; Ebû Hayyân el-Endelüsî, 1420). Kaynakların hemen hemen tamamında *nefs-i vâhidenin* Âdem, ondan yaratılan eşin de Havva olduğu şeklindeki yorumlar, yaratılışla ilgili o günün anlayışıyla alakalıdır ve bu, Kur’an’ın açık bir beyanı değildir.

Nitekim konumuz olan Nisâ suresi 1’inci ayetinin tefsiriyle ilgili kaynaklarda yer alan bilgiler Tevrat’ta geçen bilgilerle birebir uyuşmaktadır. Mesela ayetteki “وَجَعَلَ مِنْهَا” “o *nefsi vâhideden* de eşini yarattı...” bölümü Tevrat’ta şu ifadelerle geçmektedir; “Rab Allah Âdem’e derin bir uyku verdi. Âdem uyurken, Rab onun kaburga kemiklerinden birini alıp yerini etle kapadı. Âdem’den aldığı kaburga kemiğinden bir kadın yaratarak onu Âdem’e getirdi.” (Tekvin 2/21-22). O günün Müslümanlarınca inanılan bir gerçek olan bu açıklamalar doğal olarak hemen hemen tüm tefsir kaynaklarında ve en muteber hadis kitaplarında yer almıştır (Buhârî, “Ehâdîsü’l-enbiyâ”,

1; “Kitâbü’n-nikâh” 79-80).² Yaratılışla ilgili olarak hem Tevrat’ta hem de tefsir kaynaklarında aynı ifadelerin kullanılmış olması, bu fikirlerin ehli kitaptan alındığına bir işarettir.

Nefsi vâhidenin Âdem olmasına imkân tanımayan durumlardan bir tanesi de ayette “Sizi *nefsi vâhideden* yarattık” şeklinde bir beyanın olmasıdır. Eğer burada kastedilen Âdem ise o zaman tüm insanlık Havva olmaksızın ondan türemiş gibi bir mana da ortaya çıkmaktadır ki bu mümkün değildir.

“Sizi *nefsi vâhideden* yarattık” ifadesinden, tüm insanların *nefsi vâhideden* yaratıldığı rahatlıkla anlaşılmaktadır. Dolayısıyla bu ifadeden kastedilenin Hz. Âdem olduğunu söylemek çok mümkün görünmemektedir. Zira klasik tefsir kaynaklarında “Canlı birey” anlamı verilen “*Nefs*” kelimesine, “tür / cins” anlamı (Zemahşerî, 1407; Âdil en-Nu‘mânî, 1419/1998; Âlûsî, 1415; Reşîd Rızâ, 1990) vermek de mümkündür. Zaten “*Nefs*” kelimesi Kur’an’ın muhtelif ayetlerinde (İlgili kullanımlar için bk. Âl-i İmrân 3/164; et-Tevbe 9/128; en-Nahl 16/72) bu manada kullanılmıştır. Böylece bu ifadenin, insan soyunun biyolojik özü olan “Canlı bir öz” anlamına gelebileceği rahatlıkla anlaşılabilir. Bu canlı özün erkeği olduğu gibi dişisi de vardır, bu dişi de erkeğin yaratıldığı özden yaratılmıştır. Bundan dolayı bu özün içerisinde, erkek veya dişi olma kabiliyetini barındıran bir insanlık potansiyelinin mevcut olduğu söylenebilir. İşte insanlık böyle bir özden yaratılmıştır ve bu yaratılış da hâlâ devam etmektedir (Konuyla ilgili ayrıntılı yorumlar için bk. Tuksal, 2018).

Yaratılıştan bahseden bu dört grubu oluşturan ayetlerin tamamında Allah’ın mutlak güç ve kudreti ile onun yaratıcılıkta tek ve yegâne olduğu vurgulanmaktadır. Bunun sonucunda da diğer tüm varlıkların Allah’ın kendilerini yarattığı gayeler istikametinde

---

² Bu hadislerin cerh ve tadil açısından kritiğe tabi tutulduğu bir çalışmada bu hadislerin tamamının senet açısından problemlili olduğu ortaya konulmuştur. Bk. (Birinci, 2014).

hayatlarını devam ettirdikleri, yani O’nu zikrettikleri gibi³ insanoğlundan da Allah’ın kendisini yarattığı gayeler istikametinde bir hayat sürmesi,⁴ gurur ve kibre kapılmadan, aslını unutmadan bir ömür geçirmesi istenmektedir.

Hâsılı Kur’an, yaratılışla ilgili olarak tüm varlıkların Allah tarafından yaratıldığını, hayatlarını sürdürmek için de Allah’a muhtaç olduklarını beyan eder. Bunun karşılığında insan dışındaki varlıkların tamamının Allah’a itaat ederek O’nun yaratılışta koyduğu ilkelerin dışına çıkmadığından bahseder. İnsandan da aynı itaat ve teslimiyetin beklendiğini ortaya koyar. Bu durum:

وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ

“Ben cinleri ve insanları, ancak bana kulluk etsinler diye yarattım.” (ez-Zâriyât 51/56) ayetiyle ifade edilmiştir. Böylece Kur’an, varlıkları kimin yarattığını ve niçin yarattığını hiçbir tartışmaya ve yanlış anlamaya meydan vermeyecek şekilde açıklamıştır.

2. YARATILIŞIN KEYFİYETİ

Allah yaratılışla ilgili temel ilklere bahsetmiş, ancak anlaşılabilir bir hikâye şeklinde ilk yaratılışın nasıl ve ne şekilde gerçekleştiği ile ilgili olarak ayrıntı vermemiştir. Bu konuyu merak edenlere de tabiatta araştırma ve incelemeler yapmayı önermiştir. Yaratılışla ilgili olarak: “Peki onlar, Allah’ın yaratmayı nasıl başlattığını, sonra onu art arda sürdürdüğünü görmezler mi? Kuşkusuz bu, Allah için kolaydır.” (el-Ankebût 29/19) buyurduktan sonra;

³ “Göklerde ve yerde bulunan her şey Allah’ı tesbih etmiştir. O, Aziz’dir, Hakîm’dir.” (el-Hadîd 57/1); “Kâinata hiçbir şey yoktur ki Allah’ı hamd ile tesbih etmesin. Fakat siz onların bu tesbihlerini fark etmiyorsunuz.” (el-İsrâ, 17/44).

⁴ “De ki: “Allah’a ve Resule itaat edin; eğer yüz çevirirlerse, şüphesiz Allah kâfirleri sevmez.” (Âl-i İmrân 3/32); “Allah’a ve Resule itaat edin ki rahmet olunamız.” (Âl-i İmrân /132); “Ey iman edenler! Allah’a itaat edin. Resule ve sizden olan emir sahiplerine de itaat edin...” (en-Nisâ 4/59); “Ey iman edenler! Allah’a ve Resulüne itaat ediniz...” (el-Enfâl 8/20). Aynı konuda başka ayetler için bk. el-Enfâl 8/46; en-Nûr 24/51, 52, 56; el-Ahzâb 33/31, 71; el-Haşr 59/7; et-Tegâbün 64/12.

قُلْ سِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانظُرُوا كَيْفَ بَدَأَ الْخَلْقَ ثُمَّ اللَّهُ يُنشِئُ النَّشْأَةَ الْآخِرَةَ إِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ

قَدِيرٌ

“(Resulüm!) De ki: Yeryüzünde gezip dolaşın ve Allah’ın yaratmayı ilkin nasıl başlattığını inceleyip araştırın. Allah, daha sonra ikinci hayatı da işte böyle gerçekleştirecektir; Allah her şeye kadirdir.” (el-Ankebût 29/20) diyerek ilk yaratılışın nasıl gerçekleştiğini merak edenlere, tabiata yönelerek gözlem ve deneyler yapmayı, yeryüzünde seyahatler ederek bilimsel araştırmalar gerçekleştirmeyi, gerektiğinde toprağı kazıp yer altında çeşitli bilimsel incelemeler yapmayı tavsiye etmiştir.

Kur’an’da insanlığa yaratılışın başlangıcının nasıl olduğu ile ilgili olarak yüklenen bu görevin yanında: “İnsan, neden yaratılmış olduğunu bir araştırın!” (et-Târik 86/5) buyrulurak insanın kendi yaratılışına da yönelmesi ve bu konuda araştırma ve incelemeler yapması tavsiye edilmiştir. Aynı konuda: “Sağlam düşünce ve inanç sahipleri için yeryüzünde açık deliller vardır. Hatta kendinizde bile. Bunları hiç görmüyor musunuz?” (ez-Zâriyât 51/20-21) şeklinde önerilerde bulunularak bilimsel araştırmalar yoluyla yaratılışın ve yaratılmışların tabi olduğu ilke ve kanunların anlaşılması istenmiştir.

Bütün bu Kur’anî tavsiyeler istikametinde Müslümanlar ilk dönemlerden bu yana Allah’ın kitaptaki buyruklarını anlamak için çevrelerindeki bilgi kaynaklarını kullanmışlardır. Yaratılışla ilgili hususlarda da aynı şeyi yapmışlar ve etraflarında konuyla ilgili bilgi sahibi olduğuna inandıkları kimselere özellikle de ehli kitaba sorular sormuşlar, aldıkları cevapları da tefsirde kullanmışlardır (Cerrahoğlu, 1998; Demirci, 2016). Bunu yaparken aldıkları bilgileri tenkit süzgecinden geçirmişler ve Kur’an’a uygun olanları almışlar, ancak daha sonraları bu hassasiyet kaybolmuş ve alınan her malumat tefsire malzeme yapılmıştır. Bunun yanında yeni Müslüman olan Yahudilerin hepsi aynı samimiyet içerisinde olmamış, hatta bunların içlerinde art niyet taşıyanlar bile bulunmuş ve kendi dinlerinde olan malumatları yeni dinlerine taşımışlardır. Bir kısmı da samimiyetle İslâm’ı seçmiş olsalar bile eski dinlerine ait olan inanç ve alışkanlıklarını yeni dine taşımaktan kendilerini alamamışlardır (İbn Haldûn, 1996; Cerrahoğlu, 1988; Şimşek, 2014). Her ne şekilde olursa olsun, ilk dönem Müslümanları Kur’an’da ayrıntılı

bilgi verilmediği konularda olduğu gibi, yaratılışın nasıl olduğu hususunda da etraflarında bulunan kişilere sorular sorarak ayrıntılar konusunda bilgi sahibi olmaya çalışmışlar ve aldıkları cevaba göre de bir yaratılış senaryosu oluşturmuşlardır. Daha sonra gelenler bu senaryoyu dini kesin bilgi gibi kabul edip Kur'an'ın mutlak hükmü olarak algılamış ve aynı yorumu günümüze kadar taşımışlardır. Hâlbuki her dönemde yaşayan Müslüman ilim adamları kendi dönemlerinin bilgi kaynaklarını kullanarak meseleyi yorumlamaları ve her geçen gün en doğru bilgiye doğru bir yolculuk yapmaları gerekiyordu. Ancak durum böyle olmamış, yaratılışın nasıl olduğu ile ilgili ilk dönemde oluşturulan Yahudi teolojisinin ürünü olan senaryo mutlak doğru kabul edilmiştir.

O günün insanların ilmi bir merak neticesinde, yaratılışla ilgili sorularına cevap olarak buldukları şeyleri tefsirlerine yazmaları çok yadırganacak bir hadise değildir. Çünkü insanlar merak ettikleri hususları yakın çevrelerindeki bilgi edinme araçlarını kullanarak öğrenmeye çalışırlar. Burada asıl yadırganacak olan husus, daha sonra gelen insanların aynı bilgileri Kur'an'ın bir ayetiymiş gibi kabul ederek onların hiç değişmeyen hakikatler olduğunu kabul etmeleridir. Hâlbuki daha sonra gelenlerin, merak ettikleri hususları kendi çağlarındaki bilgi edinme kaynaklarını kullanarak anlamaya çalışması gerekirdi. Ancak durum bu şekilde gelişmemiş ve insanlar Allah'ın, yaratılışın başlangıcı ile ilgili bilgilere, bilimin verilerinin kullanılarak ulaşılabileceğine dair beyanını görmezden gelerek, ilk dönemlerdeki vahiy ürünü olmayan ve o günün insanların özellikle ehli kitabın anlayışını yansıtan bilgileri güncellemeksizin kullanmışlardır. Hâlbuki bilimin verileri devamlı yenilenmekte ve her geçen gün Allah'ın kâinatı yaratırken ortaya koyduğu kuralların / sünnetullahın hikmeti ve sırları daha iyi anlaşılmaktadır. Müslümanlar, yaratılışla ilgili olarak merak ettikleri şeyleri bilimsel metotlar kullanarak öğrenmeleri gerekirken, geçmişte yapılan yorumları Kur'an'ın değişmez verileri olarak kabul etmişlerdir. Bunun sonucunda da, dinsel ve bilimsel alan birbirlerinin sınırlarını ihlal ederek ayıklanması zor ve içerisinden çıkılması güç bir hale gelmiştir.

İnsanoğlu bazen merak bazen de ilmî gerekçelerle yaratılışın keyfiyeti ile ilgili çeşitli araştırmalar yapmıştır ve yapmaya devam etmektedir. Her devrin çalışması kendi

dönemi içerisinde takdir edilmeye layıktır. Zira bu tür çalışmaları bizzat Allah Kur'an ayetleriyle (Bk. el-Ankebût 29/20) teşvik etmiştir. Ancak yapılan bu çalışmaların ve sonucunda elde edilen bulguların daha sonraki dönemlerde yetersiz veriler haline gelmesi kaçınılmazdır. Çünkü bilim devamlı gelişmekte ve ileriye doğru sürekli bir mesafe katmaktadır.

Her devrin bilgisi, kendi döneminde yaşayanların faydalanması için önemli bir kaynaktır ve bu sayede Kur'an mesajının daha iyi anlaşılmasına katkı sağlamaktadır. Muhtemelen geçmişin bilimsel verilerinin bu güne söyleyeceği şeyler çoğu zaman azdır veya yetersizdir. Bu sebeple her devrin bilgisinin üretilmesi Müslümanlar üzerine önemli bir vecibedir. Bu görevin ifa edilerek evrenle ve yaşanan çevreyle ilgili bilimsel hakikatlerin ortaya çıkarılması, Allah'ın vahiy yoluyla gönderdiği ayetlerinin daha doğru olarak anlaşılmasının önünün açacaktır.

SONUÇ

İnsanoğlu belki var olduğu günden bu yana varlığın hikmetini, kendi varlığının nasıl meydana geldiğini merak etmiş, Allah tarafından gönderilen dinler de bu soruya cevaplar vermiştir. Dinin verdiği cevaplar içerisinde ilk yaratılışın nasıl meydana geldiği sorusu yine bulunamamış ve bu cevabın Allah'ın kâinata naksettiği kevnî ayetlerinde gizli olduğu, usulüne uygun bir şekilde inceleme ve araştırmalar yapılabilirse bu sorunun cevabının da bulunabileceği ihsas ettirilmiştir. Zira Allah'ın vahiyle gönderdiği ayetlerinin yanında kevnî ayetlerinin de bulunduğu, vahiyle gelen ayetlerin dinin, kâinata yazılan ayetlerin ise ilmin konusu olduğu bildirilmiştir. Bu iki alan birbirinden bağımsız, yani bilgi edinme usul ve esasları farklı olmakla beraber aralarında birbirini tanımlayan ve açıklayan yakın bir ilişki mevcuttur. Ama dini alan ile bilimsel alanın konuları birbirinden tamamen farklıdır. Bir alanın konusu diğer alan içerisinde ele alınmamalıdır, eğer böyle olursa dini olanla bilimsel olan birbirine karışır ve anlam karmaşaları meydana gelir. Yaratılış konusunda da bu şekilde iç içe olan bir durum söz konusudur. Bu yüzden dini olan ile bilimsel olanın tespit edilmesi son derece önem arz etmektedir.

Kur'an'da yaratıcının kim olduğu ve yaratılışın niçin meydana geldiği açık bir şekilde beyan edilmiş ve yaratılışla ilgili olarak su, toprak / çamur, *nutfe* ve *nefs-i vâhide* gibi ham maddelerden bahsedilmiştir. Bunlar anlatılırken yaratıcının kim olduğu, yaratılışın niçin gerçekleştiği ve yaratıcının güç ve kudretinin büyüklüğü ortaya konmuştur. Ama yaratılışın keyfiyeti, yani nasıl meydana geldiği aynı açıklıkta anlatılmamıştır. Bunu merak edenlere de bizzat Kur'an aracılığıyla "yeryüzünde gezmek, deney ve gözlemler yoluyla araştırmalar yapmak" tavsiye edilmiştir. Böylece yaratılışın nasıl gerçekleştiğini merak edenlere yaşadıkları dönemin bilgi kaynakları ve ilmi verilerinin ışığında araştırmalar yaparak doğru bilgiye ulaşabilecekleri bildirilmiştir.

Kur'an'ın gözlem ve deney yoluyla araştırmalar yapıp bilgi edinme emrinden de ilham alan ilk dönem müfessirleri, ilk yaratılışın keyfiyeti gibi Kur'an'ın açık beyanda bulunmadığı hususlarda çevrelerinde doğru bilgi alabileceklerine inandıkları kişilere sorular sorma yolunu seçmişler ve edindikleri bilgileri de tefsirde kullanmışlardır. Daha sonrakiler ise bu yorumları dinin bir yorumu gibi kabul ederek kendi dönemlerinin verileriyle güncellememişlerdir. Böylece ilk dönemlerde oluşturulan Yahudi teolojisinin yaratılış anlayışı daha sonraki dönemlerde de dini bir anlayış olduğu algısıyla aynen kabul görmüştür.

Bugünün İslâm araştırmacılarının yapması gereken ilk yaratılışın nasıl gerçekleştiği ile ilgili bilimsel araştırmalar ışığında Kur'an'daki yaratılış ayetlerinin yeniden yorumlanması ve yaratılışla ilgili bilgilerin buna göre güncelleştirmesi olmalıdır. Dolayısıyla yaratılışın keyfiyeti gibi dinin konusuna girmeyen bir hususun bilimsel verilere müracaat edilerek yeniden anlaşılmaya çalışılması önemli bir husustur. Çünkü bilimsel veriler her ne kadar her zaman kesinlik arz etmese de geçen zaman içerisinde en sahih sonuçlara doğru çok büyük bir hızla yolculuk yapmaktadır.

KAYNAKÇA

1. Alıcı, M. 2018. "İlahi Dinlerde Yaratılış-Evrin Tartışmaları". *Akra Kültür Sanat ve Edebiyat Dergisi* 6/14 (Ocak): 59-89.

2. Âlûsî, Şihâbüddin Muhammed b. Abdillâh el-Hüseyînî. 1415. *Rûhu'l-meânî fî tefsîri'l-Kur'ânî'l-azîm ve's-seb'i'l-mesânî*. Thk. Ali Abdülbârî Atiyye. 16 Cilt. Beyrut: Dâru'l-kütübi'l-ilmiyye.
3. Beyzâvî, Nâsiruddîn Ebû Saîd Abdullâh b. Ömer b. Muhammed. 1418. *Envâru't-tenzîl ve esrâru't-te'vîl*. Thk. Muhammed Abdurrahmân el-Mer'aşlî. 5 Cilt. Beyrut: Dâru ihyâi't-türâsi'l-Arabî.
4. Birinci, Z. 2014. “‘Nefs-i vâhîde’ İfadesinden Hareketle Kadının Yaratılışı Hakkında Bir Değerlendirme”. *Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi* 47 (Aralık): 151-164.
5. Buhârî. 1422. *Sahîh*. Thk. Muhammed Züheyr b. Nâsır en-Nâsır. 9 Cilt. b.y.: Dâru tavki'n-necât.
6. Cerrahoğlu, İ. 1988. *Tefsir Tarihi*. Ankara: DİB Yayınları.
7. Cerrahoğlu, İ. 1988. *Tefsir Usûlü*. 6. Baskı. Ankara: TDV Yayınları.
8. Demirci, M. 2016. *Tefsir Tarihi*. 38. Baskı. İstanbul: MÜ İlahiyat Fakültesi Vakfı Yayınları.
9. Ebû Hafs Sirâcüddin Ömer b. Ali b. Âdil en-Nu'mânî. 1419/1998. *el-Lübâb fî ulûmi'l-kitâb*. Thk. Âdil Ahmed Abdülmevcûd – Ali Muhammed Muavvîd. 20 Cilt. Beyrut: Dâru'l-kütübi'l-ilmiyye.
10. Esed, M. 2015. *Kur'an Mesajı*. Trc. Cahit Koytak – Ahmet Ertürk. 9. Baskı. İstanbul: İşaret Yayınları.
11. İbn Atiyye el-Endelüsî, Ebû Muhammed Abdülhak b. Gâlib b. Abdirrahmân b. Temmâm. 1422. *el-Muharrerü'l-vecîz fî tefsîri'l-kitâbi'l-azîz*. Thk. Abdüsselâm Abdüşşâfi Muhammed. 6 Cilt. Beyrut: Dâru'l-kütübi'l-ilmiyye.
12. İbn Ebî Hâtîm, Ebû Muhammed Abdirrahmân b. Muhammed b. İdrîs. 1419. *Tefsîru'l-Kur'ânî'l-Azîm li'bni Ebî Hâtîm*. Thk. Es'ad Muhammed et-Tayyib. 3. Baskı. Suud: Mektebetü Nezzâr Mustafa el-Bâz.

13. İbn Ebî Zemenîn. 1423/2002. *Tefsîru 'l-Kur'âni 'l-azîz*. Thk. Ebû Abdillâh Hüseyin b Ukkâse – Muhammed b. Mustafâ el-Kenz. 5 Cilt. Kahire: el-Fârûku'l-hadîse.
14. İbn Haldûn, Ebû Zeyd Veliyyüddin. 1996. *Mukaddime*. Trc. Zakir Kadiri Ugan. İstanbul: MEB Yayınları.
15. İbn Kesîr, Ebû'l-Fidâ İsmâil b. Ömer. 1420/1999. *Tefsîru 'l-Kur'âni 'l-Azîm*. Thk. Sâmi b. Muhammed Selâme, 2. Baskı. 8 Cilt. b.y.: Dâru't-tayyibe li'n-neşr ve't-tevzî'.
16. Kurtubî, Ebû Abdillâh Şemsüddin. 1384/1964. *el-Câmiu li ahkâmi 'l-Kur'ân*. Thk. Ahmed el-Berdûnî – İbrahim Etfîş. 3. Baskı. 20 Cilt. Kahire: Dâru'l-kütübi'l-Mısriyye.
17. Mâtürîdî, Ebû Mansûr. 1426/2005. *Tefsîru 'l-Mâturîdî – Te'vilâtü ehli's-sünne*. Thk. Mecdî Bâsellûm. 10 Cilt. Beyrut: Dâru'l-kütübi'l-ilmîyye.
18. Mekkî b. Ebî Tâlib, Ebû Muhammed Hammûş b. Muhammed el-Kaysî. 1429/2008. *el-Hidâye ilâ bülûği'n-nihâye fi 'ilmi meâni 'l-Kur'ân ve tefsîrih ve ahkâmih ve cümelin min fünûni ulûmih*. Thk. Ed. eş-Şâhid el-Bûşeyhî. 13 Cilt. Şârîka: Mecmûati bühûsi'l-kitâbi ve's-sünne.
19. Mücâhid b. Cebr, Ebû'l-Haccâc. 1410/1989. *Tefsîru Mücâhid*. Thk. Abdüsselâm Ebü'n-Neyl. Mısır: Dâru'l-fikri'l-İslâmi'l-hadîse.
20. Neseî, Ebû'l-Berekât Abdullah b. Ahmed b. Mahmûd. 1419/1998. *Medârikü't-tenzîl ve hakâiku't-te'vil*. Thk. Yûsuf Ali Bedîvî. 3 Cilt. Beyrut: Dâru'l-kelimi't-tayyib.
21. Râzî, Fahrüddin. 1420. *Mefâtihu 'l-gayb - Tefsîru 'l-kebîr*. 3. Baskı. 32 Cilt. Beyrut: Dâru'ihyâi't-türâsi'l-Arabî.
22. Reşîd Rızâ, Muhammed. 1990. *Tefsîru 'l-menâr*. 12 Cilt. Mısır: el-Hey'etü'l-Mısriyyeti'l-âmmeti li'l-kütüb.
23. Şimşek, M. S. 2014. *Günümüz Tefsir Problemleri*. 12. Baskı. İstanbul: Kitap Dünyası Yayınları.

3rd International Creation Congress in the Light of Sciences
24th-26th October 2019, Iğdır, TURKEY

24. Taberî, Muhammed b. Cerîr. 1420/2000. *Camiu'l-beyân fî te'vîli'l-Kur'ân*. Thk. Ahmed Muhammed Şâkir. 24 Cilt. b.y.: Müessesetü'r-risâle.
25. Tuksal, H. Ş. 2018. *Kadın Karşıtı Söylemin İslam Geleneğindeki İzdüşümleri*. 7. Baskı. Ankara: Otto.
26. Vâhidî, Ebü'l-Hasen Ali b. Ahmed b. Muhammed b. Ali. 1415. *el-Vecîz fî tefsîri'l-kitâbi'l-azîz*. Thk. Safvân Adnân Dâvûdî. Dîmeşk: Dâru'l-Kalem.
27. Yazır, Elmalılı Hamdi. ts. *Hak Dini Kur'an Dili*. İstanbul: Eser Kitabevi.
28. Zemahşerî, Ebü'l-Kâsım Mahmûd b. Amr b. Ahmed. 1407. *el-Keşşâf an hakâiki gavâmizi't-tenzîl*. 3. Baskı. 4 Cilt. Beyrut: Dâru'l-kitâbi'l-Arabî.